साप्ताहिक वायदे बाजार अहवाल

०१.०७.२०२४

प्रकल्प अंमलबजावणी कक्ष- कृषी

मा. बाळासाहेब ठाकरे कृषीव्यवसाय व ग्रामीण परिवर्तन प्रकल्प (स्मार्ट)

The World Bank assisted project: State of Maharashtra Agribusiness & Rural Transformation (SMART)

१. मका

मा. बाळासाहेब ठाकरे कृषी व्यवसाय व ग्रामीण परिवर्तन (स्मार्ट) प्रकल्प

जोखीम निवारण कक्ष

भारतातील मक्याच्या फ्युचर्स किमती (रु. प्रति क्विंटल)

२८ जून २०२४

डिलिवरी तारीख	डिलिवरी केंद्र	किमत
SPOT	गुलाब बाग	२,४००
१९/Jul/२४	गुलाब बाग	२,४१०
२०/Aug/२४	गुलाब बाग	२,४२५
२०/Sep/२४	गुलाब बाग	२,४४०
१८/Oct/२४	गुलाब बाग	२,४५३

हमी भाव (२०२३-२४)	२,०९०

मक्याचे फ्युचर्स व्यवहार भारतात NCDEX एक्स्चेंजमध्ये केले जातात. याच एक्स्चेंजमध्ये मक्यासाठी ऑप्शन ट्रेडिंगसुद्धा केले जाऊ शकते.

फ्युचर्स व्यवहारासाठी पशु-खाद्य व औद्योगिक प्रतीचा मका निवडला आहे.

एप्रिल ते सप्टेंबर कालावधीसाठी गुलाब बाग (बिहार) हे डिलिवरी केंद्र आहे. सर्व किंमती या डिलिवरी केंद्रासाठी आहेत. छिंदवाडा (मध्यप्रदेश), निझामाबाद (तेलंगणा) व सांगली (महाराष्ट्र) ही इतर डिलिवरी केंद्रे आहेत.

इतर तपशीलासाठी NCDEX च्या संकेत स्थळास भेट द्यावी

(https://ncdex.com/)

मका हे सर्वात अष्टपैलू उदयोन्मुख पिकांपैकी एक आहे, जे विविध कृषी-हवामान परिस्थितीमध्ये मोठ्या प्रमाणात जुळवून घेण्यास सक्षम आहे. जागतिक स्तरावर, मक्याला तृणधान्यांची राणी म्हणून ओळखले जाते कारण त्यात तृणधान्यांमध्ये सर्वाधिक जनुकीय उत्पादन क्षमता आहे. सुमारे १६५ देशांमध्ये याची लागवड केली जाते जी जागतिक धान्य उत्पादनात ३९% योगदान देते. मानवांसाठी मुख्य अन्न आणि प्राण्यांसाठी दर्जेदार खाद्याव्यतिरिक्त, मका हजारो औद्योगिक उत्पादनांमध्ये मूलभूत कच्चा माल म्हणून काम करतो, ज्यामध्ये स्टार्च, तेल, प्रथिने, मादक पेये, अन्न गोड करणारे, फार्मास्युटिकल, कॉस्मेटिक, कापड, डिंक, कागद उद्योग आणि इथेनॉल निर्मिती इ. समाविष्ट आहेत.

भारतात मक्याची लागवड वर्षभर केली जाते. हे प्रामुख्याने खरीप पीक असून हंगामात ८५ टक्के क्षेत्रावर लागवड केली जाते. तांदूळ आणि गहू यांच्यानंतर मका हे भारतातील तिसरे सर्वात महत्त्वाचे अन्नधान्य पीक आहे. देशातील एकूण अन्नधान्य उत्पादनात याचा वाटा सुमारे १० टक्के आहे. सद्यस्थितीत व भविष्यात इथेनॉल निर्मिती मध्ये मोठा वाटा असणार आहे.

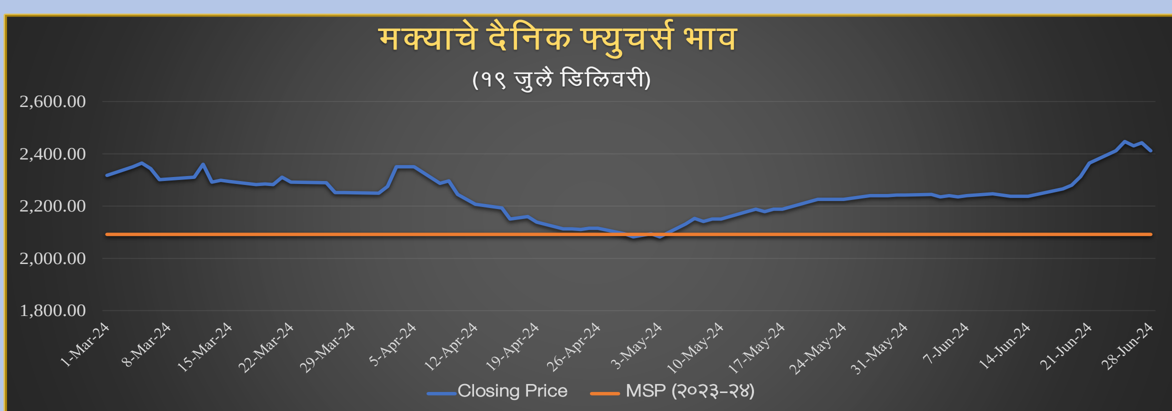

सध्या वायदे बाजार आणि प्रत्येक्ष खरेदी बाजारात मक्याचे भाव चढत्या दराने दिसत आहे. त्यामुळे पुढील काळात मक्याच्या भावात वाढ होण्याची शक्यता आहे.

२. कापूस

मा. बाळासाहेब ठाकरे कृषी व्यवसाय व ग्रामीण परिवर्तन (स्मार्ट) प्रकल्प

जोखीम निवारण कक्ष

भारतातील कापसाच्या व कपाशीच्या फ्युचर्स किमती

२८ जुन २०२४

कापसाचे स्पॉट आणि फ्युचर्स भाव

डिलिवरी तारीख	डिलिवरी केंद्र	किमत (Rs / Per Candy 356 Kg)
स्पॉट	राजकोट	56,440
31-Jul-24	राजकोट	58,800
30-Sep-24	राजकोट	59,300
29-Nov-24	राजकोट	55,000
31-Jan-25	राजकोट	55,000

कपाशीचे स्पॉट आणि फ्युचर्स भाव

डिलिवरी तारीख	डिलिवरी केंद्र	किमत (रु. प्रती २० किलो)
स्पॉट	राजकोट	1,440
29-Nov-24	राजकोट	1,440
28-Feb-25	राजकोट	1,460
30-Apr-25	राजकोट	1,480

कपाशीचे हमी भाव (रु. प्रती क्विंटल)

मध्यम धागा	6,620
लांब धागा	7,020

कापसाचे व कपाशीचे फ्युचर्स व्यवहार भारतात NCDEX व MCX एक्स्चेंजमध्ये केले जातात. येथे MCX एक्स्चेंज मधील किमती दिल्या आहेत.
कापसासाठी राजकोट हे डिलिवरी केंद्र आहे. सर्व किमती या डिलिवरी केंद्रासाठी आहेत. यवतमाळ व जालना (महाराष्ट्र), कडी व मुंद्रा (गुजरात) आदिलाबाद (तेलंगण) ही इतर डिलिवरी केंद्रे आहेत.

कपाशीसाठीसुद्धा राजकोट हे डिलिवरी केंद्र आहे. सर्व किमती या डिलिवरी केंद्रासाठी आहेत. कपाशीची प्रत २९ एम.एम. आहे.

इतर तपशीलासाठी MCX च्या संकेत स्थळास भेट द्यावी (https://www.mcxindia.com/#

कापसाची किमत प्रती रु. ३५६ किलोची गाठ; कपाशीची किमत रु. प्रती २० किलो

२०२४ च्या लागवडीचा विचार करता, चीनी अर्थव्यवस्था लक्षणीय मंदीच्या गर्तेत आहे. तरीही, त्यांनी कापूस खरेदी करणे सुरूच ठेवले आहे, परंतु ९० सेंटच्या वरच्या बाजारातील तेजीने त्यांची बहुतेक खरेदी खंडित केली आहे. तसेच, त्यांचे २०२३ चे पीक जाहिरातीपेक्षा वरवर पाहता चांगले होते २०२४-२५ विपणन हंगामात त्यांची कापूस आयातीची भूक मर्यादित राहील. याव्यतिरिक्त, जुलैनंतर उत्तम ऑस्ट्रेलियन पीक बाजारात येईल आणि ते उत्पादन कोणत्याही खरेदीदाराच्या गुणवत्तेच्या गरजा पूर्ण करेल. (स्त्रोत - Cotton Association of India)

कापसाचे दैनिक फ्युचर्स भाव

(३० सप्टेंबर २०२४ डिलिव्हरी)

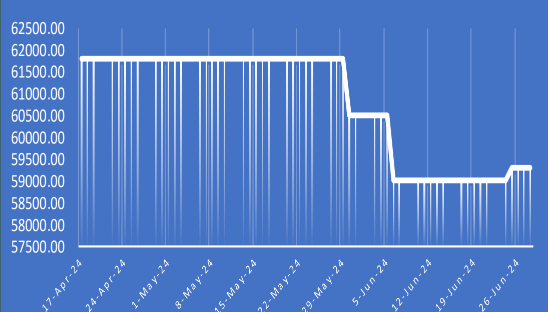

भारताकडे यावर्षी २० लाख गाठी (प्रत्येकी १७० किलो) कपाशीचा विक्रमी कमी साठा शिल्लक राहील, असे कॉटन असोसिएशन ऑफ इंडिया (CAI) ने आपल्या अंदाज आणि ताळेबंदात म्हटले आहे.

Factors Influencing Prices:

- Carryover stocks
- Expected demand
- Crop acreage
- Production
- Exports
- Government policies
- Procurement

These factors has direct impact on the respective commodity prices.

३. हळद

मा. बाळासाहेब ठाकरे कृषी व्यवसाय व ग्रामीण परिवर्तन (स्मार्ट) प्रकल्प

जोखीम निवारण कक्ष

भारतातील हळदीच्या फ्युचर्स किमती

२८ जुन २०२४

हळदीच्या स्पॉट आणि फ्युचर्स किमती

डिलिवरी तारीख	डिलिवरी केंद्र	किमत (Rs / Per Candy 356 Kg)
स्पॉट		18,175
20-Aug-24	निझामाबाद	16,924
18-Oct-24	निझामाबाद	17,854
20-Dec-24	निझामाबाद	18,784

हळदीचे फ्युचर्स व्यवहार भारतात NCDEX या एक्स्चेंजमध्ये केले जातात. हळदीसाठी निझामाबाद हे डिलिवरी केंद्र आहे. सर्व किमती या डिलिवरी केंद्रासाठी आहेत. सांगली आणि वसमत (महाराष्ट्र), ईरोड (तामिळनाडू) ही इतर डिलिवरी केंद्रे आहेत.

हळदीची किमत रु. प्रती क्विंटल साठी आहे.

इतर तपशीलासाठी NCDEX च्या संकेत स्थळास भेट द्यावी (https://www.ncdex.com/#)

हळद हे भारतातील अतिशय महत्वाचे मसाल्याचे पिक आहे, संपूर्ण जगातील हळदीचे जवळजवळ ८०% उत्पादन आणि उपभोग हा भारतामध्येच होतो. जागतिक निर्यातीत भारताचा वाटा ६०% आहे. भारतीय हळदीमध्ये कर्क्युमिनचे (Curcumin) प्रमाण अधिक असल्याने जागतिक बाजारपेठेत सर्वोत्तम मानली जाते. तेलंगणा आणि आंध्र प्रदेश यांनी मिळून एकूण क्षेत्रफळाच्या ५०% भाग व्यापला आहे, आणि त्यानंतर

भारतात ताज्या हळदीची आवक जानेवारीच्या मध्यापासून सुरु होते आणि जूनपर्यंत चालू राहते.
साठवलेले उत्पादन वर्षभर साठा करून ठेवले जाते.
हळदीची पेरणी जूनच्या मध्यापासून ते ऑक्टोबरपर्यंत सुरु होते तर हळदीचे पीक पक्व होण्यासाठी १८०-२०० दिवस लागतात.

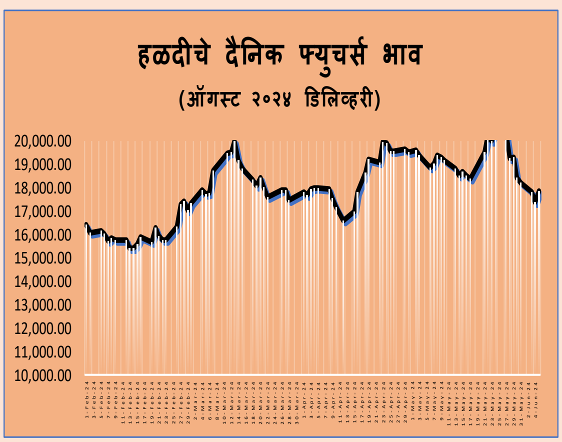

वर्ष २०२४ ते २०३१ या कालावधीत जागतिक हळदीच्या बाजारपेठेत लक्षणीय दराने वाढ होण्याची अपेक्षा आहे.

२०२१ मध्ये जागतिक हळदीच्या बाजारपेठेचे मूल्य USD १०८१.३४ दशलक्ष इतके होते आणि अंदाज कालावधीत ७.१९% च्या CAGR ने वाढण्याची अपेक्षा आहे, २०३१ पर्यंत USD १६४०.१३ दशलक्ष पर्यंत पोहोचेल.

२०२४ मध्ये, बाजार स्थिर दराने वाढत आहे आणि प्रमुख भागधारकांनी धोरण अवलंबल्याने, बाजार अंदाजित पातळीवर वाढण्याची अपेक्षा आहे.

. (स्त्रोत - Turmeric Outlook Report)

(माहिती स्रोत: AGMARKNET व कृषी मंत्रालय, भारत सरकार)

हा QR कोड स्कॅन करून स्मार्ट प्रकल्पाचे मोबाईल ॲप डाऊनलोड करा.

लिंक - SHORTURL.AT/MVQ7V

अधिक माहितीसाठी

बाजार माहिती विश्लेषण व जोखीम निवारण कक्ष

प्रकल्प अंमलबजावणी कक्ष (PIU) कृषी

मा. बाळासाहेब ठाकरे कृषी व्यवसाय व ग्रामीण परिवर्तन (स्मार्ट) प्रकल्प

शेती महामंडळ भवन, २७०, भांबुर्डा, सेनापती बापट मार्ग,
सिम्बायोसिस कॉलेज समोर, गोखले नगर, पुणे- ४११०१६

फोन : ०२०-२५६५६५७७, **टोल फ्री क्रमांक**: १८०० २१० १७७०,

ई-मेल : market.intelligence.smart@gmail.com

वेबसाईट : smart-mh.org